

2209/147R

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

HUKUK BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1996/60

KARAR NO : 1996/105

ÖZET: Türk Silahlı Kuvvetlerinden istifaen ayrılan asker kişinin, Devlete borçlu olduğu öğrenim masraflarının ödenmesi istemine ilişkin işlemin iptali istemi ile açtığı davanın, idari yargı yerinde çözümlenmesinin gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Erdal Kanmaz

Vekili : Av. İlhan Ongan-Beril Eşref Kasım

Davalı : Milli Savunma Bakanlığı-ANKARA

O L A Y : Hava Harp Okulundan 1985 yılında mezun olduktan sonra, Kayseri 2. Hv. Ulaş. Ana Üst Komutanlığında görev yaptığı sırada davacı, 1991 yılında kıdemli üstteğmen rütbesindeyken, yabancı uyruklu bir kadınla evlendiği gerekçesiyle, Milli Savunma Bakanlığı'nın 25.6.1992 gün ve 18-172 sayılı işlemiyle, istifa etmiş sayılmıştır.

Davacı, Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 112. maddesine göre eksik kalan yükümlülük süresi ile orantılı olarak Devletçe yapılan öğrenim masrafları karşılığı olan ve ödenmesi istenilen 483.370.000 liranın nasıl hesaplandığının anlaşılamadığını ve çok fahiş olduğunu ileri sürerek, ödemeye ilişkin B.07.4.Def.4.34.03.08/70 sayılı işlemin iptali istemiyle 27.3.1996 tarihinde AYİM de dava açmıştır.

ASKERİ YÜKSEK İDARE MAHKEMESİ İKİNCİ DAİRESİ; 10.4.1996 gün ve 292-273 sayıyla; asker kişi olan davacının isteminin askeri hizmete ilişkin bulunmadığı, davanın çözümünün genel idari yargının görevine girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Davacı, aynı istekle 3.7.1996 tarihinde idari yargı yerine başvurmuştur.

ANKARA 1. İDARE MAHKEMESİ; 18.7.1996 gün ve 831-657 sayıyla; asker kişinin askeri hizmete ilişkin davasının çözümünün AYİM'in görevine girdiğine karar vermiş, karar temyiz edilmiyerek kesinleşmiştir.

Böylece, askeri ve idari yargı arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü şekilde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş, idare mahkemesi dosyası Başkanın 5.11.1996 gün ve 831-657 sayılı yazıları ekinde Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

.../....

501
e

İNCELEME VE GEREKÇE : Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü, Selçuk Tüzün'ün Başkanlığında, O.Hulusi Mustafaoğlu, Süleyman Sezen, Nursel Aymakoğlu, Zafer Kantarcıoğlu, Dr.Erol Alpar ve Halit Karabulut un katılmaları ile yaptığı 23.12.1996 günlü toplantıda, raportör Hâkim Ayten Anıl'ın raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı Sinan Yörükoğlu ile Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başsavcısı yerine katılan/^{savcı}Malik Göktepe'nin idari yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü ve yazılı açıklamaları da alındıktan sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Anayasa'nın 157. maddesinde, Askeri Yüksek İdare Mahkemesini askeri olmayan makamlarca tesis edilmiş olsa bile, asker kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıkların yargı denetimini yapan ilk ve son derece mahkemesi olduğu, ancak askerlik yükümlülüğünden doğan uyuşmazlıklarda ilgilinin asker kişi olması şartının aranmayacağı belirtilmiş; 20.7.1972 gün ve 1602 sayılı Yasa'nın 15.12.1981 günlü ve 2568 sayılı Yasayla değişik 20. maddesinde de aynı hüküm yer almıştır. AYİM'in bir davaya bakabilmesi için dava konusu idari işlemin "asker kişiyi ilgilendirmesi" ve "askeri hizmete ilişkin" bulunması şartlarının birlikte bulunması gerekmektedir. 1602 sayılı Yasa'nın değişik 20. maddesinde Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli bulunan veya hizmetten ayrılmış olan, subay, askeri memur, astsubay, askeri öğrenci, uzman çavuş, uzman jandarma çavuş erbaş ve erler ile sivil memurlar asker kişi sayılmaktadır.

İdari işlemin, görevli yargı yerinin tespiti yönünden "askeri hizmete ilişkin" olup olmadığının saptanabilmesi için, işlemin konusuna bakılması gerekmektedir. Eğer idari işlem askeri gereklere, askeri usul ve yöntem ve askeri hizmete göre tesis edilmiş ise, bu işlemin askeri nitelikli olduğu kabul edilmelidir. İşlem, askeri olmayan bir makam tarafından tesis edilmiş olsa bile durum değişmemekte, menfaati ihlâl edilen asker kişinin açtığı davanın AYİM'de görülmesi gerekmektedir.

Dava, askerlikten istifa etmiş sayılan asker kişinin, Devletçe yapılan öğrenim masrafları karşılığı olarak istenilen paranın fahiş olduğu ve emsallerine göre hesaplanmadığı ileri sürülerek işlemin iptali istemine ilişkindir.

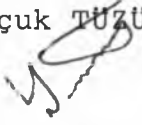
Açıklanan Yasa hükümlerine göre davacının asker kişi olduğu hususunda kuşku yoktur. İptal isteminin konusu, istifa nedeni ile yani askerlik hizmetiyle doğrudan ilgili olmayıp, yasal olarak Devlete borçlu olduğu öğrenim giderlerinin hesaplanış biçimine yönelik bulunmaktadır. Yasa'da gösterildiği şekilde hesaplama yapıp yapılmadığı mese-

lenin genel muhasebe kurallarına göre incelenmesinin, askeri hizmete ilişkin bir yanı bulunmamaktadır.

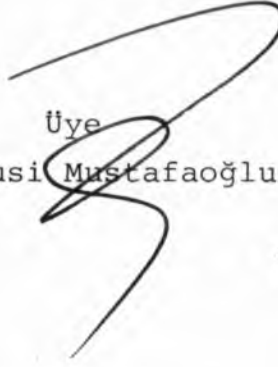
Açıklanan nedenlerle 1602 sayılı Yasa'nın değişik 20. maddesinde öngörülen "asker kişiyi ilgilendirme" ve "askeri hizmete ilişkin bulunma" şartları birlikte gerçekleşmediğinden davanın çözümü idari yargının görevine girmektedir. Bu nedenle Ankara 1. İdare Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Ankara 1. İdare Mahkemesinin 18.7.1996 günlü, 831-657 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 23.12.1996 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

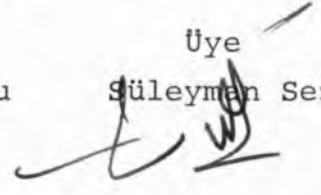
Başkan
Selçuk TUZUN

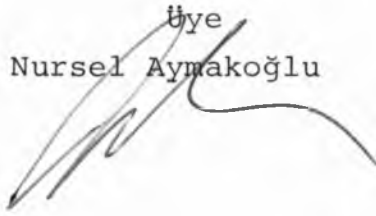
Üye
O.Hulusi Mustafaoğlu

Üye
Süleyman Sezen

Üye
Nursel Aymakoğlu

Üye
Zafer Kantarcıoğlu

Bu kararın Resmi gazete'de
yayını tıgandı

Başkan

Üye
Dr.Erol Alpar

Üye
Halit Karabulut

601

1